

Testa dina attityder på arbetsplatsen

Handledning

Vilken är din allra första tanke?

Syftet med övningen är att ha den som utgångspunkt för ett samtal kring hur ens egen bakgrund, erfarenhet, ålder och liknande påverkar hur vi ser på andra.

Du som ska hålla i övningen bör läsa igenom frågorna innan. Välj sedan de frågor som du tror kan passa för din arbetsgrupp. Hantera en fråga i taget.

En del frågor kan passa på vilken arbetsplats som helst. Andra frågor är särskilt riktade mot en viss arbetsplats eller yrkesgrupp.

Om ni är många i din arbetsgrupp dela in medarbetarna i mindre grupper.

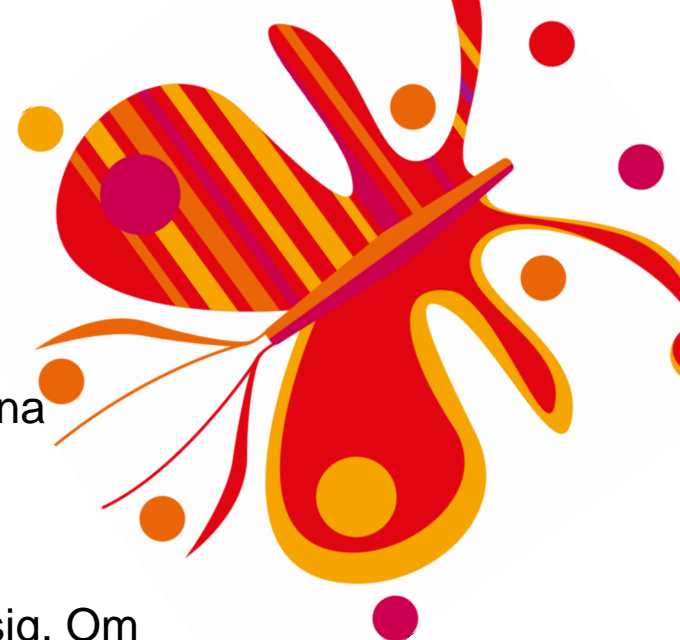

Testa dina attityder på arbetsplatsen

Välj hellre några få frågor och lägg tid på dem än att hastiga igenom alla. I anteckningsfältet till vissa av frågorna finns det exempel på frågor eller information att lyfta i diskussionen.

Formuleringarna i svaren beskriver *ett* sätt att uttrycka sig. Om en formulering inte känns klokken för alla deltagare, uppmana dem att fokusera på andemeningen i alternativet eller att välja "Eget alternativ" för att beskriva hur just de skulle reagera i denna situation.

Var noga med att deltagarna ska utgå ifrån sig själva i samtalet. Inte *man, många, folk* utan vad är just *deras* första tanke och hur detta skulle vara på *deras* arbetsplats.

1. Du ska intervjuva en person som sökt arbete som projektledare. När du öppnar dörren möter du en kvinna som bär hijab (muslimsk slöja). Vilken är din första tanke?

1. Hur kommer våra kunder/klienter att reagera på hennes slöja?
2. Undra vad kollegorna kommer att säga?
3. Bra med lite mer mångfald bland personalen.
4. Vilken framåt invandrarkvinna!
5. Eget alternativ.

2. Du hör att din nytilträdde chef som är en man i 30-årsåldern, har ett barn på två år. Vilken är din första tanke?

1. Bra chefserfarenhet att vara småbarnsförälder.
2. Positivt för övriga medarbetare som är småbarnsföräldrar, hoppas att han kan sätta sig in i deras situation.
3. Kommer han att ha tid med oss, man vet aldrig med småbarnsföräldrar?
4. Snart kommer det nog ett till, hur länge ska han vara pappaledig?
5. Eget alternativ.

3. Du arbetar på förskola och tar emot en ung förälder som är svartklädd och har fullt med piercingar i ansiktet. Vilken är din första tanke?

1. Kan den här personen verkligen ta hand om ett barn?
2. Undrar om personen har någon som helst utbildning eller bara lever på samhället.
3. Att man vill spöka ut sig så där!
4. Aj! Det där måste ha gjort ont...
5. Eget alternativ.

4. Under ett möte tittar en kollega på alla andra utom på dig när hon pratar. Även när du ställer frågor direkt till henne tittar hon på andra när hon svarar. Hur reagerar du?

1. Tänker: "Vilken typ! Typisk härskarteknik. Hur ger jag igen?"
2. Tänker: "Är det något fel på mig? Har hon hört något dåligt om mig? Har jag sagt något dumt som gör att hon inte vill kommunicera direkt med mig? Det kanske är mitt eget fel att hon inte tittar på mig?"
3. Säger ingenting på mötet, går till chefen och påtalar kollegans beteende.
4. Försöker sätta dit kollegan genom att ifrågasätta hennes resonemang.
5. Eget alternativ.

5. En ny informatör har anställts på din förvaltning. Han talar svenska med tydlig brytning. Vilken är din första tanke när du får höra om nyanställningen?

1. Hur ska folk kunna förstå vad han säger?
2. Bra att vi får medarbetare som kan fler språk än svenska.
3. Undrar om han klarar av att skriva på korrekt svenska?
4. Ännu en inkvoterad stackare...
5. Eget alternativ.

6. Ett kraftigt överviktigt par vill bli kontaktfamilj, vilken är din första tanke?

1. Undrar om de orkar ta hand om livliga barn.
2. Kommer de att ge kontaktbarnen näringsriktig mat?
3. Hur kommer våra klienter att reagera?
4. Vad kul att de vill vara kontaktfamilj!
5. Eget alternativ.

7. Du träffar en kollega på 63 år som ska ingå i samma avdelningsövergripande projekt som du. Det är ett omfattande projekt som rör framtida utvecklingsstrategier. Personen har lång relevant erfarenhet. Vilken är din första tanke?

1. Undrar hur förändringsbenägen man är i den åldern?
2. Bra med en erfaren person som kan branschen.
3. Hur motiverad är man att jobba med detta när man kanske inte ens kommer att vara i tjänst när det implementeras?
4. Varför släpper man inte fram någon yngre talang i stället?
5. Eget alternativ.

8. Du träffar en ny kollega som berättar att han tillhör en frikyrka, hur tänker du?

1. Kommer han nu att försöka värva medlemmar på arbetsplatsen?
2. Hmm, hur ska kollegorna reagera på detta?
3. Kul med olika bakgrund bland kollegorna – inte samma jämt.
4. Jaja, vi har väl religionsfrihet i det här landet...?
5. Eget alternativ.

9. Du ska träffa en person som sökt en lärartjänst på din skola. När du kommer för att möta personen ser du att hen använder rollator, vad tänker du?

1. Kommer hen att orka hela dagarna med sitt funktionshinder?
2. Intressant erfarenhet och positivt för eleverna att få se att man kan jobba trots en funktionsnedsättning.
3. Tänk om eleverna kommer att mobba personen och vad ska kollegorna tycka?
4. Oj då, är våra lokaler verkligen tillgänglighetsanpassade?
5. Eget alternativ.

10. Under en fikarast berättar en manlig kollega att: "På min fritid tid är jag aktiv i Neuroförbundets lokalavdelning där jag just nu jobbar med en kampanj för att funktionsnedsattas röst ska höras mer". Vilken är din första tanke?

1. Vilken sympatisk människa som hjälper svaga i samhället!
2. Så ovanligt med en man som är så intresserad av välgörenhet. Hans barn är säkert funktionshindrade.
3. Ska kolla med honom hur jag skulle kunna engagera mig i detta.
4. Stackaren, han kan inte ha ett roligt liv om han lägger sin tid på sånt. Ska se om jag kan para ihop honom med någon trevlig tjej...
5. Eget alternativ.

11. En kvinnlig kollega kommer in med vad du uppfattar som utmanande klädsel (t.ex. kort kjol eller djup uringning). En annan kollega vänder sig om efter henne och kommenterar hennes klädsel på ett nedsättande sätt. Vad gör du?

1. Ingenting. Hon får ju faktiskt skylla sig själv som går klädd i utmanande kläder på jobbet.
2. Säger till kollegan som fällt kommentaren på skarpen att det inte är ett okej beteende på arbetsplatsen.
3. Går in till chefen och ber denne prata med den ”kommenterande” kollegan om det olämpliga i dennes beteende.
4. Går fram till den kvinnliga kollegan och försöker skämta bort situationen.
5. Eget alternativ.

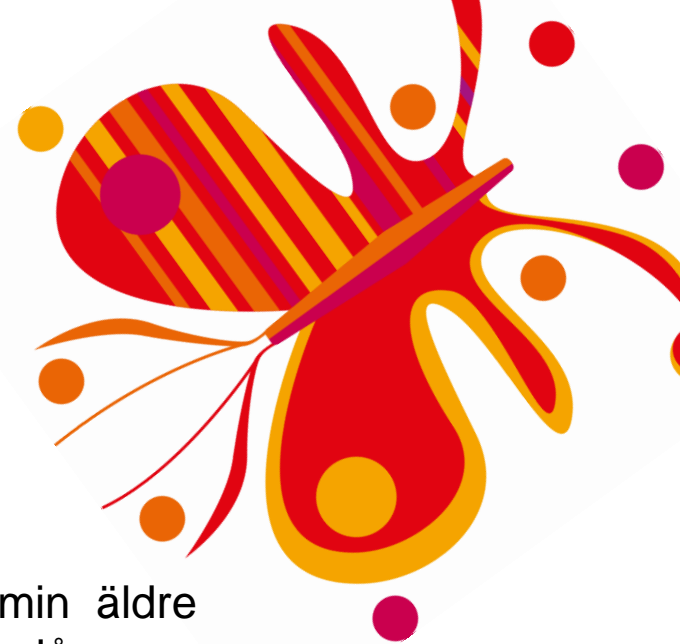

12. Du arbetar på en kvinnodominerad arbetsplats dit det precis rekryterats en ny chef. Den nya chefen heter Göran och är i 55-års åldern. Hur tänker du?

1. Bra med en man här hos oss, det ökar mångfalden lite.
2. Jag som hade hoppats på en kvinnlig chef, det behövs lite kvinnliga förebilder.
3. Han är säkert väldigt erfaren.
4. Han kan nog få ordning på den här hönsgården!
5. Eget alternativ.

13. Du ingår i en projektgrupp tillsammans med två kvinnliga kollegor, en är runt 60 år och en är runt 30 år. På ett projektmöte presenterar den yngre kollegan sitt förslag. Den äldre kollegan bemöter förslaget med följande kommentar: "Men lilla vän, det där har vi redan provat och det funkar inte hos oss!". Hur reagerar du?

1. Även om förslaget låter intressant håller jag med min äldre kollega och litar på hennes bedömning. Hon har ju lång erfarenhet!
2. Gillar förslaget och försöker stötta den yngre kollegan genom att be henne att utveckla sitt förslag.
3. Tänker "negativa kärring!" men säger ingenting trots att jag gillar förslaget.
4. Jag håller med den yngre kollegan, men vågar inte säga något av rädsla för att själv bli utsatt för den äldre kollegans kommentarer.
5. Eget alternativ.

14. En ny kollega blir presenterad på en arbetsplatsträff och uppmanas att berätta lite om sig själv. Personen berättar om sin tidigare arbetsplats och säger även : ”På min fritid är jag aktiv i RFSL:s styrelse där jag särskilt arbetar för att homosexuellas röst ska höras mer. Annars gillar jag och min partner att åka på utflykter med våra barn.” Vilken är din första tanke?

1. Åh vad roligt med en bög hos oss – jag älskar bögar!
2. Men varför är personen så privat? Jag struntar väl i vad mina kollegor gör i sängen...
3. Modigt att personen väljer att vara så öppen.
4. Arbete i en ideell organisation, det låter intressant...
5. Eget alternativ.

15. Du tar emot en kund/klient/brukare som presenterar sig som Lars men när du söker på hans personnummer ser du att han finns registrerad i ert system som Lisa. Vad tänker du?

1. Vadå? Heter man Lisa så heter man Lisa! Det här verkar vara en väldigt förvirrad person!
2. Hur gör jag nu? Jag vill ju inte att det ska bli något fel i systemet men samtidigt vill jag inte riskera att ställa några dumma frågor. Hon... eller han... hen?... kanske blir sårad?
3. Om han presenterar sig som Lars så använder jag Lars. Vad han heter i systemet spelar ingen roll.
4. Är det här ett skämt eller?
5. Eget alternativ.

16. På fikarasten berättar en nyanställd kollega lite mer om sitt privata liv. Personen är i 40-årsåldern, gift, har tre barn, bor i en villa med sin familj och gillar att pyssla i trädgården på sin fritid. Dina tankar:

1. Vilken trevlig person! Vi har mycket gemensamt, vi kommer nog komma bra överens som kollegor.
2. En till Svensson... Är det någon slags mall man rekryterar efter?
3. Undrar vad som döljs bakom denna fasad...
4. Kul med en ny kollega!
5. Eget alternativ.

17. Du har blivit ombedd att ingå i en grupp som ska lösa en frågeställning som berör hela din förvaltning. När ni vid gruppens första möte går laget runt och presenterar er så konstaterar du att gruppmedlemmarna påminner mycket om dig själv; i ålder, arbetslivserfarenhet och inställning till frågan. Hur tänker du kring detta?

1. Vi verkar ha samma uppfattning – det här ska nog gå snabbt att lösa! Lika barn leka bäst!
2. Är vi lika eller försöker folk bara passa in i gruppen?
3. Hur kreativt blir det här egentligen?!
4. Hoppas att det döljer sig lite olikheter bakom allt detta till synes lika.
5. Eget alternativ.

18. Ni är sju personer i arbetslaget. En kollega meddelar att hon har konverterat till en annan religion och att hon nu vill vara ledig vid två högtider som är viktiga inom hennes tro. Detta skulle i så fall påverka schemalagningen. Nu har ni en arbetsplatsträff och diskuterar den nya situationen. Vilken är din första tanke?

1. Det är inte okej, jag tycker inte min kollega kan jobba kvar här.
2. Schema är schema, lika för alla. Om du vill vara ledig får du ansöka om semester.
3. Vad bra, då kanske hon kan hoppa in för mig på storhelger?
4. Eget alternativ.

19. Det är äntligen dags för den årliga julfesten på arbetsplatsen. God mat och stämningen är på topp. Musiken börjar spela och du är först ut på dansgolvet. Dans är ett stort intresse för dig. En lugn låt börjar spelas och din chef bjuder upp dig. Din chef är öppet homosexuell och är av samma kön som du. Hur reagerar du?

1. Vad kul att bli uppbaden, jag älskar ju att dansa!
2. Åh nej, måste jag? Det kommer att pratas om det här på arbetsplatsen...
3. Tack men nej tack! Fråga igen när det är en mindre intim låt.
4. Eget alternativ.

20. Du är chef och är i slutskedet av en rekrytering. Kvar finns två sökande som båda har väldigt hög kompetens inom området men du har särskilt fastnat för den ena av dem. Dessvärre är arbetsplatsen inte tillgänglighetsanpassad och personen sitter i rullstol. Nästa dag får du ett sparbeting som innebär att du måste minska kostnaderna drastiskt under den närmsta tiden. Hur tänker du?

1. Självklart ska vi ha tillgängliga lokaler. Det är pinsamt att vi inte redan har det.
2. Jag kan nog inte anställa någon nu.
3. Jag blir nog tvungen att rekrytera den andra sökanden. Kompetenserna var ju likvärdiga ändå.
4. Vi kanske kan fixa någon tillfällig lösning så länge? Alla får väl hjälpas åt.
5. Eget alternativ.

21. Din arbetsplats vill ta emot praktikanter med funktionsnedsättningar. Ni har anpassat lokalerna, samverkat med de fackliga organisationerna och alla är överens. In kommer Laila och det visar sig att hon har en intellektuell funktionsnedsättning*. Du är utsedd till Lailas handledare/fadder. Vad är din första tanke?

*Intellektuell funktionsnedsättning innebär svårigheter att till exempel ta emot, bearbeta och förmedla information, vilket betyder att det kan ta längre tid att förstå och lära sig saker.

1. Men hon sitter ju inte i rullstol!
2. Ja, platsen var ju för någon med funktionsnedsättning.
3. Aj då, detta har vi inte tänkt på
4. Eget alternativ.

22. En mörkhyad man kommer in till receptionen för att hämta en blankett för ansökan om barnomsorg. Mannen går fram för att fråga var han kan hitta blanketten. Receptionisten tittar upp och innan mannen hinner fråga säger denne att "blanketten för socialbidrag finns där borta". Som kollega till receptionisten ser du detta. Vad är din första tanke?

1. Det är lätt hänt att det blir lite fel ibland. Jag tänkte precis samma sak när jag såg honom.
2. Det där var inte ok. Jag måste prata med min kollega
3. Oj, hoppsan! Vi kanske behöver prata mer om service och bemötande på nästa arbetsplatsträff.
4. Eget alternativ.

